

Transparentnost Srbija
Transparency Serbia

Transparentnost Srbija

pregled aktivnosti

jul 2026. godine

Bilten broj 7/2026

Sadržaj:

Pod lupom	2
Portal "Ko si, bre, ti" - to je posao tužilaštva, ne Vučića	2
Saopštenja.....	3
Predložene dopune neće „oživeti“ Zakon o lobiranju	3
Inicijative i analize.....	5
Bilbordi na javnim objektima	5
Mediji	7
Zakon je predviđa već dve godine, ali obuka direktora ostaje mrtvo slovo na papiru	7

Pod lupom

Portal "Ko si, bre, ti" - to je posao tužilaštva, ne Vučića

23. jula 2026.

Portal "Ko si, bre, ti" radi već dve nedelje, a još se ne zna pravni osnov njegovog funkcionisanja, niti način na koji se postupa po prijavama građana, izjavio je za Fonet programski direktor TS Nemanja Nenadić.

On je istakao da bi borba protiv korupcije trebalo da bude posao tužilaštva, a ne predsednika Srbije.

Portal "Ko si, bre, ti" počeo je da radi 10. jula kao mehanizam preko kog građani, kako je navedeno, mogu da prijave bahato ponašanje funkcionera, korupciju, zloupotrebu položaja, ali i različite lokalne i komunalne probleme.

"Tužilaštvo je to koje bi trebalo građane da ohrabri da prijavljuju korupciju, ali i koje bi trebalo redovno da obaveštava celokupnu javnost o tome šta je uradilo sa svim tim prijavama", kazao je Nenadić.

On je istakao da o samom portalu "Ko si, bre, ti" nisu objavljene mnoge bitne informacije, što ocenjuje kao krupan nedostatak. Primećuje da nije objavljeno u kom roku se vrši obrada predmeta, kao ni ko će sve imati uvid u prijave.

"Nedostaje vrlo bitna informacija - da li će svaki slučaj koji se odnosi na koruptivno ili neko drugo krivično delo biti odmah prosleđen tužilaštvu. Zatim, da li se u predmetima vrši nekakva selekcija, odabir toga po čemu će biti postupano prioritarno i na osnovu kojih kriterijuma.

Nije poznato ni hoće li podaci o prijavama i postupanju biti predstavljeni javnosti na neki celovit način, koji bi omogućio da se sagleda korisnost ovog mehanizma - na primer po predmetu prijave, po tome da li su prijave već bile podnošene organima koji jesu nadležni, pa oni nisu po njima postupali i slično", objasnio je Nenadić.

Dodao je i da teme o kojima su građani pozvani da prijavljuju na portalu ne spadaju u nadležnost predsednika Republike.

"S druge strane, stoji činjenica da su se mnogi građani i inače obraćali predsedniku, ne samo Vučiću, nego i njegovim prethodnicima, zato što nisu mogli da ostvare svoja prava pred nadležnim institucijama. Bez obzira na to da li taj portal postoji ili ne postoji, sigurno je da se veliki broj građana obraća predsedniku i postupanje po tim obraćanjima bi trebalo da bude precizno uređeno, pogotovo ako se takav vid prijavljivanja promoviše, kao što je sada slučaj", kazao je Nenadić.

On je ocenio da je vlast uočila činjenicu da građani korupciju percipiraju kao jedan od problema koji ih najviše tišti, da od te teme ne može da se pobjegne i da stoga, i u političkom smislu, treba da ponudi neki odgovor.

"To što ta platforma nije pokrenuta na početku predsedničkog mandata, nego pred najavljene skore izbore, ukazuje na to da ona može biti iskorišćena u predizborne svrhe", zaključio je Nenadić.

Saopštenja

Predložene dopune neće „oživeti“ Zakon o lobiranju

21. jula 2026.

Zakon o lobiranju, koji u Srbiji već osam godina predstavlja „mrtvo slovo na papiru“, neće „oživeti“ ni nakon dopuna koje je predložila Vlada, ocenjuje Transparentnost Srbija. Iako su povod za ove dopune preporuke GRECO iz 2021, odlaganje reforme nije iskorišćeno da se pronađu adekvatna rešenja za „neformalno lobiranje“. Ministarstvo pravde, suprotno pravilima, ovaj nacrt nije iznelo na javnu raspravu.

Predložene minimalne dopune Zakona o lobiranju neće rešiti glavni problem tog Zakona, na koji je Transparentnost Srbija upozoravala i prilikom njegovog donošenja, 2018¹. Dok su, s jedne strane, Zakonom postavljena pravila za lobiranje, vršenje uticaja na sadržinu propisa koje se odvija na neformalan način nije zabranjeno, niti su uvedeni mehanizmi koji bi ga učinili vidljivijim.

Dopuna koja se sada predlaže² obavezaće lobirane funkcionere i službenike da prijavljuju i neformalne kontakte sa lobistima, čime se naizgled ispunjava deo preporuke GRECO³. Međutim, kada se uzmu u obzir druge odredbe Zakona, može se zaključiti da ta obaveza neće postojati ako lobiranje nije započeto formalnim dopisom. Drugim rečima, za zanemarljiv broj slučajeva, gde su i do sada poštovana pravila, biće uvedene neke dodatne obaveze. U svim drugim situacijama, funkcioneri će kao i do sada imati izgovor da ne prijavljuju spoljne uticaje na donošenje propisa.

Pozitivna je dopuna zakona koja obavezuje organe vlasti i Agenciju za sprečavanje korupcije da objavljuju izveštaje o lobističkim kontaktima. Ako ništa drugo, to će učiniti vidljivijim informacije o tome da se Zakon ne primenjuje, koje je Transparentnost Srbija, sprovodeći redovno istraživanja o primeni zakona do sada prikupljala putem zahteva za pristup informacijama.

Poslednje objavljeno istraživanje TS (iz 2025) pokazalo je da, ako bi se verovalo zvaničnim podacima, niko nije pokušao da utiče na odluke koje se tiču opštih pravnih akata kod predsednika Srbije i njegovih saradnika, narodnih poslanika koji donose zakone, Vlade koja predlaže zakone i donosi uredbe, niti kod ministarstava koja pripremaju sve te propise i donose pravilnike. Izuzetak je bilo Ministarstvo poljoprivrede, koje je prijavilo jedan lobistički kontakt⁴.

¹ https://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/Amandmani-na-Predlog-zakona-o-lobiranju---Transparentnost-Srbija-oktobar-2018.pdf

² https://www.parlament.gov.rs/upload/archive/files/cir/pdf/predlozi_zakona/14_saziv/2443-26.pdf

³ <https://rm.coe.int/fifth-evaluation-round-preventing-corruption-and-promoting-integrity-i/1680a7216d>

⁴ https://www.transparentnost.org.rs/images/Preporuke_GRECO_iz_petog_kruga_evaluacije.pdf

Zakon, inače, prepoznaje dve vrste lobista. „Registrovani lobisti“ su oko 50 pojedinaca i firmi koji su prošli obuku i registrovali se kod Agencije za sprečavanje korupcije, ali, koji u praksi imaju veoma malo posla. Pojam „neregistrovanih lobista“ ne obuhvata sva ostala lica koja pokušavaju da utiču na donosiocce odluka u javnom sektoru, već samo zastupnike privrednih društava ili udruženja koja ih okupljaju. Iako je izvesno da je ovaj oblik lobiranja raširen, o njemu nema traga u zvaničnim statistikama.

Obuhvat Zakona je dodatno sužen time što se ne primenjuje na vršenje uticaja u vezi sa pojedinačnim odlukama organa vlasti, kao ni na situacije kada na sadržinu propisa bitno utiču spoljni konsultanti.

Iz svih tih razloga Transparentnost Srbija ističe da je jedino ispravno bilo da se nakon osam godina gotovo nikakve primene u celosti preispita koncept ovog zakona. Nasuprot tome, Ministarstvo pravde je pripremilo, a Vlada predložila ograničene dopune ovog važnog zakona, a da pri tom o njima nije organizovalo javnu raspravu.

Inicijative i analize

Bilbordi na javnim objektima

28. jula 2026.

Transparentnost Srbija uputila je Agenciji za sprečavanje korupcije prijavu zbog sumnje na kršenje Zakona o finansiranju političkih aktivnosti, a eventualno i drugih propisa.

Ova prijava, odnosno predstava, odnosi se na niz činjenica koje izazivaju sumnju u kršenje zakona iz nadležnosti Agencije ili koji predstavljaju moguću korupciju na osnovu definicije iz Zakona o sprečavanju korupcije, a koje su u vezi sa postavljanjem panoa sa natpisima „Srbija pobeđuje“ na pojedinim objektima.

Pre više od mesec dana, 1. juna 2026. Transparentnost Srbija je dostavila Agenciji [inicijativu](#) za postupanje, a u vezi sa okolnostima koje se tiču postavljanja bilborda sa sadržajem „Srbija pobeđuje“ na zgradi Palate „Albanija“ u Beogradu, „kao i svih drugih bilborda, panoa i transparenata sa istim natpisom na poslovnim ili stambenim objektima ili na prostorima koji su inače namenjeni oglašavanju“. Kako smo tada ukazali, iz izjave Aleksandra Vučića od 30. maja 2026. proizlazi da je taj transparent „platio i postavio“ opštinski odbor Srpske napredne stranke. Ukazali smo na potrebu da Agencija utvrdi ne samo istinitost navoda o političkom subjektu, već i podatke na osnovu kojih bi se utvrdila tržišna vrednost davanja prostora za oglašavanje, kao i postupanja nadležnih organa lokalne samouprave i javnih preduzeća prilikom davanja dozvola za postavljanje takvih plakata.

U međuvremenu, uočeno je postavljanje novih bilborda slične sadržine. Neki od njih su postavljeni na objektima koji su u javnoj svojini. Konkretno, to se odnosi na stari železnički most u Beogradu, koji bi mogao biti u vlasništvu Republike Srbije, odnosno nekog od preduzeća u vlasništvu države (npr. Infrastrukture železnice). Na sajtu tog preduzeća nisu pronađeni dokumenti koji bi se mogli povezati sa ispunjavanjem obaveza tog preduzeća iz člana 6. Zakona:

„Usluge i dobra iz javnih izvora su usluge i dobra određene posebnim propisima, koje političkim subjektima daju organi Republike Srbije, autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave, kao i druge organizacije čiji su oni osnivači.

Usluge i dobra iz stava 1. ovog člana obavezno se daju pod jednakim uslovima svim političkim subjektima.

Organi Republike Srbije, autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave, kao i druge organizacije čiji su oni osnivači bliže uređuju davanje usluga i dobara iz stava 1. ovog člana“.

Usled navedenog, postoji sumnja da je ovo preduzeće u vlasništvu Republike Srbije (ili drugi organ javne vlasti koji je korisnik starog železničkog mosta) prekršilo zakonske zabrane i obaveze i pružilo uslugu političkom subjektu iako prethodno nije uredilo pružanje takve usluge svojim aktom. U tom smislu, postoji i sumnja da je politički subjekt protivno zakonu finansiran od strane organa vlasti protivno Zakonu.

Takođe, vrlo je verovatno da su i pojedina lica iz organa vlasti (bilo da je reč o javnim funkcionerima ili ne), prekršila svoje obaveze ili zloupotrebila ovlašćenja, kako bi omogućila ovaj vid promocije političkog

subjekta, zbog čega se prijava (predstavka) odnosi i na kršenje drugih propisa iz nadležnosti Agencije ili korupciju u smislu Zakona o sprečavanje korupcije.

Ujedno vas pozivamo da ispitajte da li su na sličan način povređena pravila iz Zakona o finansiranju političkih aktivnosti i u drugim slučajevima kada su ove oglasne poruke postavljene na zgradama koje su u vlasništvu ili kojima upravlja neki organ vlasti, uključujući i nosioce javnih ovlašćenja. U tom smislu, između ostalog, potrebno je proveriti i objekte koji su bili u vlasništvu preduzeća u postupku privatizacije ili stečaja (npr. zgrada bivše robne kuće „Beograd“ u Knez Mihailovoj).

U svakom slučaju, da bi kontrola bila potpuna, ponavljamo predlog da Agencija postupi u celosti po inicijativi od 1. juna 2026. Ukoliko je po ovoj inicijativi već postupano, ovim putem molimo da nam dostavite informacije o statusu postupanja, preduzetima merama i njihovom eventualnom ishodu.

Mediji

Zakon je predviđa već dve godine, ali obuka direktora ostaje mrtvo slovo na papiru

[Biznis](#), Jelena Stjepanović, 14. jula 2026.

Zakon o upravljanju privrednim društvima u vlasništvu Republike Srbije trebalo je pored transformacije javnih preduzeća u akcionarska ili društva sa ograničenom odgovornošću da reguliše i postavljanje rukovodstva odgovarajućih kvalifikacija i konačno uspostavi pravila oko obavezne obuke u oblasti korporativnog upravljanja.

Obavezna edukacija odnosi se na direktore, predsednike i članove nadzornih odbora a trebalo je da bude konstituisan i Stručni savet koji bi taj proces vodio, dok bi resorno ministarstvo izdavalo uverenja o položenim ispitima. Do sada, međutim, ništa od ovoga nije sprovedeno.

Ovaj zakon koji se približava svojoj drugoj godini primene u septembru, propisao je da funkciju direktora društva kapitala obavlja osoba imenovana u skladu sa Zakonom i nakon sprovedenog javnog konkursa uz brojne uslove o stepenu kvalifikacije i prethodnom random iskustvu.

Tako se od izabranog nosioca zahteva da ima stečeno visoko obrazovanje, najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima za koje se zahteva visoko obrazovanje, bar tri godine radnog iskustva na rukovodećim poslovima i da poznaje oblast korporativnog upravljanja.

Izuzetno, do imenovanja direktora po sprovedenom javnom konkursu imenuje se vršilac dužnosti direktora, shodnom primenom Zakona, bez sprovođenja javnog konkursa, a najduže na period do godinu dana.

Uz to, Zakon propisuje da su svi imenovani na funkcije direktora, ali i svi izabrani na funkcije u nadzornom odboru dužni da se stručno usavršavaju iz oblasti korporativnog upravljanja.

Propisano je da se stručno usavršavanje vrši prema Programu stručnog usavršavanja iz oblasti korporativnog upravljanja, koji donosi ministar, a sastoji se od edukativnog dela za polaganje ispita, koji uključuje predavanja u oblasti korporativnog upravljanja i pisanog ispita radi provere znanja iz oblasti korporativnog upravljanja.

Radi provere znanja iz oblasti korporativnog upravljanja, polaganje ispita, kao povereni posao, organizuje i sprovodi Privredna komora Srbije (PKS), dok osobama koje polože ispit, uverenje o položenom ispitu izdaje Ministarstvo.

Međutim, sve ove obaveze i dužnosti i dalje stoje samo na papiru jer nijedna obuka pa samim tim ni polaganje ispita po Zakonu koji se primenjuje od 16. septembra 2024. još nisu održane, kaže za Biznis.rs Zlatko Minić iz Transparentnosti Srbije.

Prema njegovim rečima, Privredna komora Srbije (PKS) je ovih dana odgovorila na upit ove nevladine organizacije po osnovu slobodnog pristupa podacima od javnog značaja i navela da od novembra 2024. do sada nije organizovala ispite radi provere znanja iz oblasti korporativnog upravljanja.

„Obaveštavamo Vas da Privredna komora Srbije nije organizovala predmetne ispite imajući u vidu da nisu ispunjeni prethodni uslovi koji se odnose na obrazovanje Stručnog saveta za praćenje sistema stručnog usavršavanja u društvu kapitala, izbor pravnih lica koja sprovode edukaciju, odnosno realizatora edukacije, sprovođenje edukacija i obrazovanje ispitne komisije, a u skladu sa Pravilnikom i Zakonom o upravljanju privrednim društvima koja su u vlasništvu Republike Srbije“, navodi se u odgovoru PKS.

Kako dodaju, tek nakon sprovedenog edukativnog dela stručnog usavršavanja, Privredna komora Srbije, kao povereni posao, organizuje i sprovodi polaganje ispita radi provere znanja iz oblasti korporativnog upravljanja.

Zakon o upravljanju privrednim društvima u vlasništvu Republike Srbije propisao je da za potrebe sprovođenja Programa, ministar obrazuje Stručni savet za praćenje sistema stručnog usavršavanja u društvu kapitala. Stručni savet je stručno i konsultativno telo sastavljeno od pet članova koje imenuje ministar. Tri člana Stručnog saveta su predstavnici Ministarstva, od kojih je jedan predsednik, jedan član je predstavnik Privredne komore Srbije, a jedan član je stručnjak u oblasti korporativnog upravljanja.

U vršenju svojih dužnosti, Stručni savet prati proces stručnog usavršavanja, kao i sistem edukacije i polaganja ispita propisanih Programom. Rad Stručnog saveta se bliže određuje Poslovnikom o radu koji Stručni savet usvaja na konstitutivnoj sednici.

Ministarstvo jednom tokom kalendarske godine raspisuje javni poziv za Realizatore, koji se objavljuje na internet stranici Ministarstva.

Zlatko Minić kaže da ovaj podatak pojačava sumnju da je korporativizacija i profesionalizacija upravljanja preduzećima u državnom vlasništvu zaista ono što vlasti žele. „Ponavlja se priča koju sa javnim preduzećima imamo još od 2012. godine – ne ispunjavaju se zakonske obaveze. Kako one za koje su odgovorna sama preduzeća, tako i one za koje je odgovorna država, koja je usvojila dva zakona o javnim preduzećima, Zakon o upravljanju privrednim društvima u vlasništvu Republike Srbije, kao i strategiju državnog vlasništva i upravljanja“, navodi on.

Minić podseća da je u prethodnom periodu, kada se takođe pričalo o profesionalizaciji upravljanja, deceniju nakon usvajanja Zakona o javnim preduzećima nije donet podzakonski akt koji je trebalo da propiše stimulacije za menadžere koji ostvare dobre rezultate.

Polovina državnih preduzeća na koje se primenjivao ovaj zakon u delu koji se tiče izbora direktora, ni jednog jedinog dana nisu imali na svom čelu direktora izabranog na javnom konkursu. U nadzornim odborima sedeli su ljudi bez iskustva u oblasti rada preduzeća. Sada je ta odredba o iskustvu iz oblasti rada preduzeća ukinuta, pa će biti manje kršenja zakona, podseća on.

„U tom kontekstu, uz činjenicu da do danas nismo dobili odgovor na pitanje zbog čega je bilo neophodno transformisati javna preduzeća u d.o.o. i a.d, šta se nije moglo u onoj formi, ovaj podatak samo je još jedna kap u čaši koja se davno prelila“, kaže on.

Inače, javna preduzeća u Srbiji povećala su neto gubitak u prošloj godini na nešto manje od 12 milijardi dinara, što je za 30 odsto više nego u godini ranije. Iako su u svojoj osnovnoj delatnosti poslovala pozitivno, zbog nagomilanih obaveza u vidu loših kredita, nenaplativih računa, starih sudskih procesa i zastarele imovine godinu su završila sa minusom od 11,7 milijardi dinara.